



Tammi–elokuun ennakkotiedot

2022

Tutkijalautakuntien tutkimat kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet

Onnettomuustietoinstituutti, www.oti.fi

Raportin on laatinut Salla Salenius.



Määritelmiä

Alla olevat määritelmät ovat erityisesti tässä raportissa käytettyjä. Lisää määritelmiä www.oti.fi/maaritelmat.

Kohtaamisonnettomuus: onnettomuus, jossa ajoneuvot saapuivat vastakkaisista ajosuunnista (onnettomuustyyppit 20–39).

Yhteenajo: onnettomuus, jossa oli mukana vähintään kaksi osallista.

Yksittäisonnettomuus: onnettomuus, jossa oli mukana vain yksi osallinen. Näihin lasketaan mukaan myös eläinonnettomuudet.

Aineisto

Tutkijalautakuntien tutkimat kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet vuosien 2018–2022 tammi–elokuussa. Vuosien 2018–2020 aineisto on lopullinen, kun taas vuosien 2021 ja 2022 aineisto on tutkijalautakuntien välittömästi onnettomuuspaikkatutkinnan jälkeen ilmoittamia ennakkotietoja.

Tutkintaan otetaan pääsääntöisesti onnettomuudet, joissa kuolema tapahtuu kolmen päivän kuluessa onnettomuudesta. Tiedot sisältävät myös tieliikenteessä sairauskohtaukseen kuolleet. Tehtyjen rajausten vuoksi luvut eivät ole yhteneviä Tilastokeskuksen julkaisemien lukujen kanssa. Niissä liikennekuolemaksi lasketaan menehtyminen 30 vuorokauden kuluessa onnettomuudesta, mutta sairauskohtaukseen kuolleet eivät sisälly lukuihin.

Onnettomuustietoinstituutti (OTI)

Onnettomuustietoinstituutti (OTI) tekee työtä ennaltaehkäistäkseen liikenneonnettomuuksia Suomessa. OTI koordinoi liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toimintaa ja hallinnoi tutkinnasta kerättyä tietoa muiden liikennevahinkotilastojensa lisäksi. Tilastotiedon määrä ja laatu ovat kansainvälisesti ainutlaatuisia. OTI tarjoaa tärkeää tietoa, jolla voidaan vaikuttaa liikenneturvallisuuteen sekä lainsäädännön että käytännön toimenpiteiden tasolla. Instituutti toimii erillisenä yksikkönä Liikennevakuutuskeskuksessa. Lue lisää www.oti.fi.

Lisätietoja:

Onnettomuustietoinstituutti OTI
Itämerenkatu 11–13, 00180 Helsinki
Viestintä, p. 040 450 4700
tietopalvelu@oti.fi

Liikenneonnettomuuksien tutkinnan johtaja Kalle Parkkari
kalle.parkkari@oti.fi, puh. 040 450 4627

Erityisasiantuntija
Salla Salenius
salla.salenius@oti.fi, puh. 040 922 0804

Kuvioiden data [Excel-tiedostona](#).

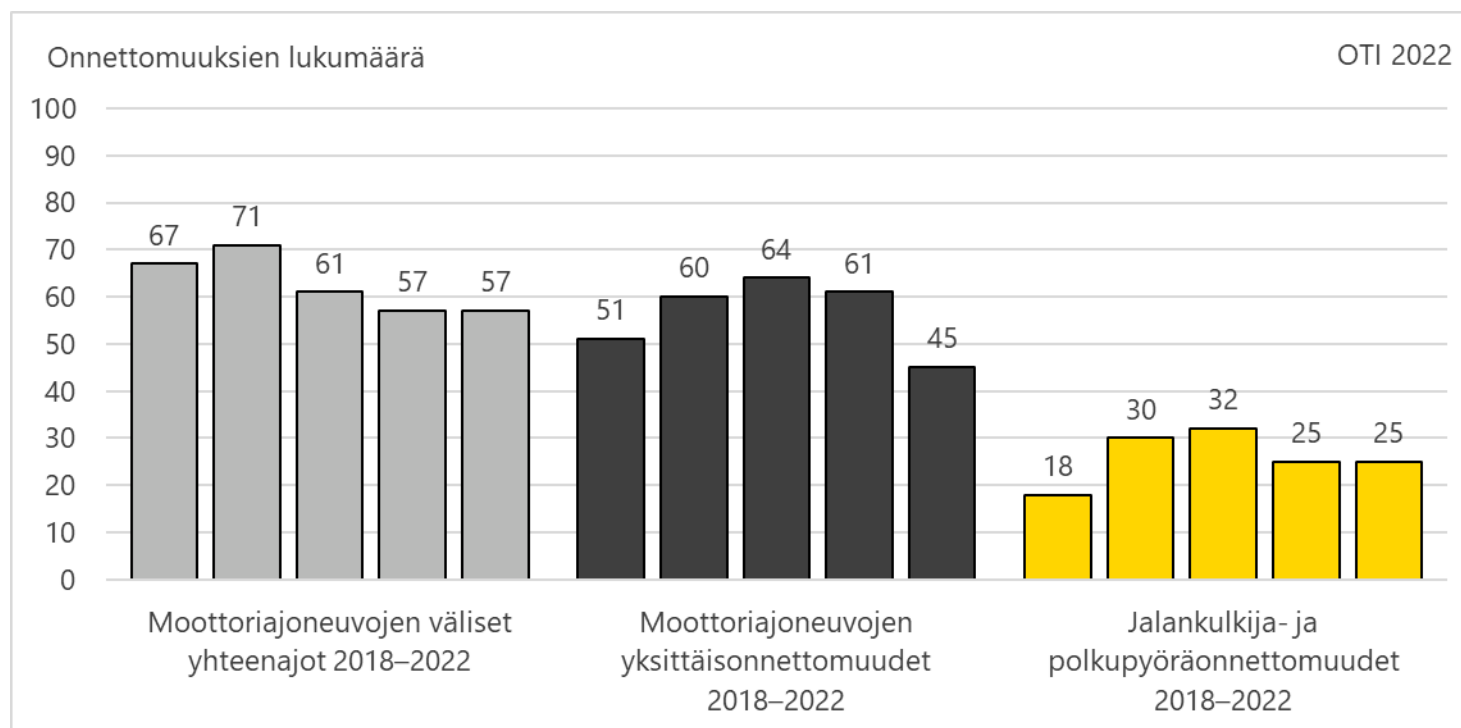
Raporttiin voi viitata seuraavasti:

Salenius S. 2022. OTI-ennakkoraportti 2/2022. Onnettomuustietoinstituutti OTI. Helsinki. ISBN 978-952-7335-07-9.

1 Tammi–elokuun onnettomuusmäärät

Tammi–elokuussa 2022 liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunnille tuli tutkittavaksi yhteensä 127 kuolemaan johtanutta tieliikenneonnettomuutta, joissa kuoli 138 henkilöä (kuvio 1, taulukot 1 ja 2). Onnettomuuksia oli kaikkiaan 16 ja kuolleita 20 vähemmän kuin edeltävänä vuonna vastaavana ajanjaksona.

Moottoriajoneuvoille tapahtuneista onnettomuuksista 45 oli yksittäisonnettomuuksia (taulukko 3). Yhteenajoja oli 57 eli sama määrä kuin viime vuonna vastaavana aikana. Myös tutkittavien jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä säilyi muuttumattomana onnettomuusmäärän ollessa 25. Kolmessa tässä raportissa pyöräilyonnettomuutena käsitellyssä onnettomuudessa kuoli kevyellä sähköisellä liikkumisvälineellä kulkenut. Heidät on laskettu mukaan polkupyöräilijöihin niin kuvioissa kuin taulukoissa.



Kuvio 1. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvojen yhteenajot ja yksittäisonnettomuudet sekä jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneet onnettomuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022 (ennakkotieto v. 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvojen välisistä yhteenajoista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat. Vuosina 2021 ja 2022 tapahtui kaikkiaan kolme onnettomuutta, joissa kuoli kevyellä sähköisellä liikkumisvälineellä kulkenut. Nämä onnettomuudet on käsitelty tässä raportissa polkupyöräonnettomuuksina.

Taulukko 1. Tutkittaviksi tulleiden onnettomuuksien lukumäärät ja suhteelliset osuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022 (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvojen välisistä yhteenajoista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat. Vuosina 2021 ja 2022 tapahtui kaikkiaan kolme onnettomuutta, joissa kuoli kevyellä sähköisellä liikkumisvälineellä kulkenut. Nämä onnettomuudet on käsitelty tässä raportissa polkupyöräonnettomuuksina.

	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022
Tutkitut onnettomuudet	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Moottoriajoneuvo-onnettomuudet	118	87	131	81	125	80	118	83	102	80
Jalankulkijaonnettomuudet	9	7	8	5	15	10	12	8	12	9
Polkupyöräonnettomuudet	9	7	22	14	17	11	13	9	13	10
YHTEENSÄ	136	100	161	100	157	100	143	100	127	100

Taulukko 2. Tutkittaviksi tulleissa onnettomuuksissa kuolleiden lukumäärät ja suhteelliset osuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022 (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvojen välisistä yhteenajoista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat. Vuosina 2021 ja 2022 tapahtui kaikkiaan kolme onnettomuutta, joissa kuoli kevyellä sähköisellä liikkumisvälineellä kulkenut. Nämä onnettomuudet on käsitelty tässä raportissa polkupyöräonnettomuuksina.

	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022
Kuolleet	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Moottoriajoneuvoissa	133	88	142	82	136	80	133	84	113	82
Jalankulkijat	9	6	9	5	15	9	12	8	12	9
Polkupyöräilijät	9	6	22	13	18	11	13	8	13	9
YHTEENSÄ	151	100	173	100	169	100	158	100	138	100

Taulukko 3. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvojen yhteenajot ja yksittäisonnettomuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022 (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvojen välisestä yhteenajoista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat.

Tutkitut moottoriajoneuvo- onnettomuudet	2018	2019	2020	2021	2022
Yhteenajot	67	71	61	57	57
Yksittäisonnettomuudet	51	60	64	61	45
YHTEENSÄ	118	131	125	118	102

2 Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet

2.1 Kohtaamisonnettomuuksia eniten

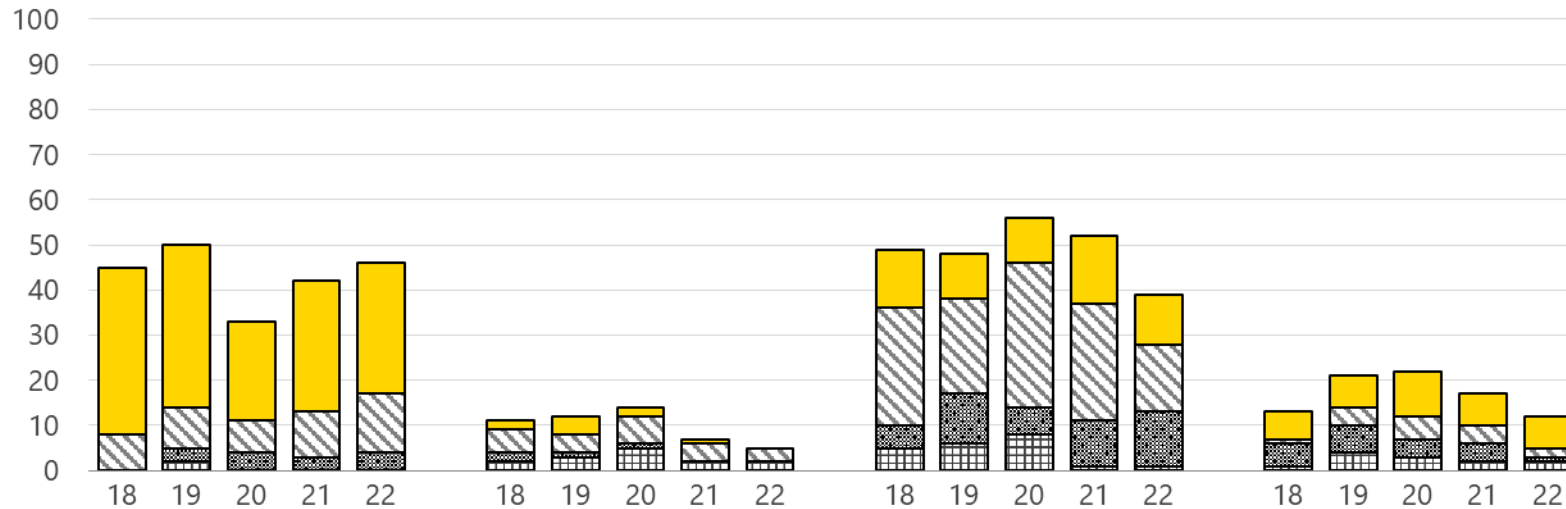
Aiemmista vuosista poiketen vuoden 2022 tammi–elokuussa yleisin onnettomuustyyppi oli kohtaamisonnettomuudet (kuvio 2). Vaikka kohtaamisonnettomuuksien määrä kasvoi vuoteen 2021 verrattuna, oli niiden määrä (46 kpl) edeltäviin vuosiin nähden kaikkiaan varsin tyypillinen.

Suistumisonnettomuuksien määrä vuoden 2022 tammi–elokuussa oli puolestaan poikkeuksellinen: onnettomuuksien määrä väheni 16 onnettomuudella vuodesta 2021 ollen samalla pienin (39 kpl) viiden vuoden tarkastelujaksolla. Suuren vähenemän lisäksi määrä oli poikkeuksellinen suhteessa kohtaamisonnettomuuksiin, joiden määrä on yleensä aina ollut pienempi kuin suistumisten. Suistumisonnettomuudet vähenivät ensisijaisesti alemman tieverkon seutu- ja yhdysteillä.

Lukumäärältään vähäisempien risteysonnettomuuksien määrä pysyi edellisvuoteen nähden samalla tasolla, joskin niiden määrä (5 kpl) oli pienin viiteen vuoteen tarkasteluajanjaksolla. Risteävien ajosuuntien onnettomuuksista yksi oli tasoristeysonnettomuus. Eläinonnettomuuksia ei tapahtunut yhtään.

Onnettomuuksien lukumäärä

OTI 2022



	Kohtaaminen (20–39)					Risteävä (40–59)					Suistuminen (80–89)					Muu (muut)				
Yhteensä	18	19	20	21	22	18	19	20	21	22	18	19	20	21	22	18	19	20	21	22
Valta-/kantatie	37	36	22	29	29	2	4	2	1	0	13	10	10	15	11	6	7	10	7	7
Seutu-/yhdystie	8	9	7	10	13	5	4	6	4	3	26	21	32	26	15	1	4	5	4	2
Katu	0	3	4	3	4	2	1	1	0	0	5	11	6	10	12	5	6	4	4	1
Muu	0	2	0	0	0	2	3	5	2	2	5	6	8	1	1	1	4	3	2	2

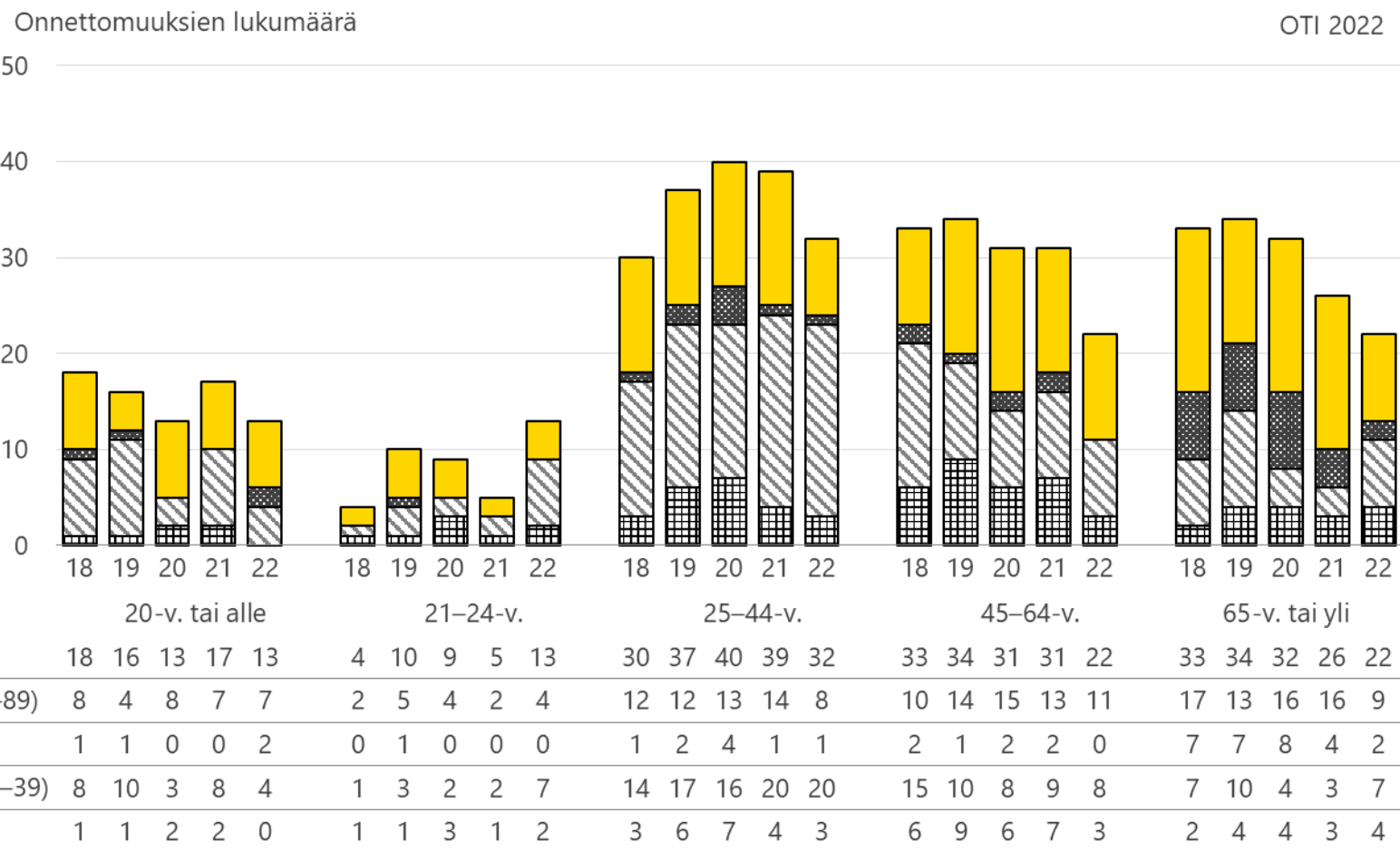
Kuvio 2. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022: tien luokka ja onnettomuustyyppi (suluissa onnettomuustyyppinumerointi, ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvo-onnettomuuksista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat.

2.2 Nuorten aikuisten moottoriajoneuvo-onnettomuudet lisääntyivät

21–24-vuotiaiden aiheuttamia onnettomuuksia lukuun ottamatta kaikkien ikäluokkien onnettomuusmäärät vähenivät edellisvuoteen verrattuna (kuvio 3). Eniten onnettomuudet vähenivät 45–64-vuotiaiden kuljettajien osalta onnettomuusmäärän ollessa 22 eli yhdeksän vähemmän kuin vuonna 2021 vastaavana ajanjaksona. Onnettomuusvähenemä kertyi tasaisesti kaikista onnettomuustyypeistä toisin kuin toisessa työikäisten ikäluokassa: 25–44-vuotiaiden aiheuttamat onnettomuudet vähentyivät seitsemällä, mikä johtui käytännössä täysin pienemmästä suistumisonnettomuuksien määrästä. Suistumisonnettomuuksien vähentyminen näkyi myös kaikkein vanhimmassa kuljettajaikäryhmässä eli yli 64-vuotiaissa, joilla suistumisonnettomuuksia tapahtui seitsemän vähemmän kuin vuonna 2021.

Muista ikäryhmistä poiketen nuorten aikuisten eli 21–24-vuotiaiden kuljettajien aiheuttamien onnettomuuksien määrä kasvoi aiempiin vuosiin verrattuna onnettomuusmäärän (13 kpl) ollessa suurin tarkasteluajanjaksona. Nuorten aikuisten näkökulmasta etenkin kesä oli heikko: kesä–elokuussa tapahtui kahdeksan onnettomuutta. Onnettomuuksista neljä oli moottoripyöräonnettomuuksia. Tilastoja tarkasteltaessa on kuitenkin huomattava, että satunnaisvaihtelun merkitys pienissä onnettomuusmäärissä on suuri ja pienet tilastomuutokset selittyvät satunnaisvaihtelulla.

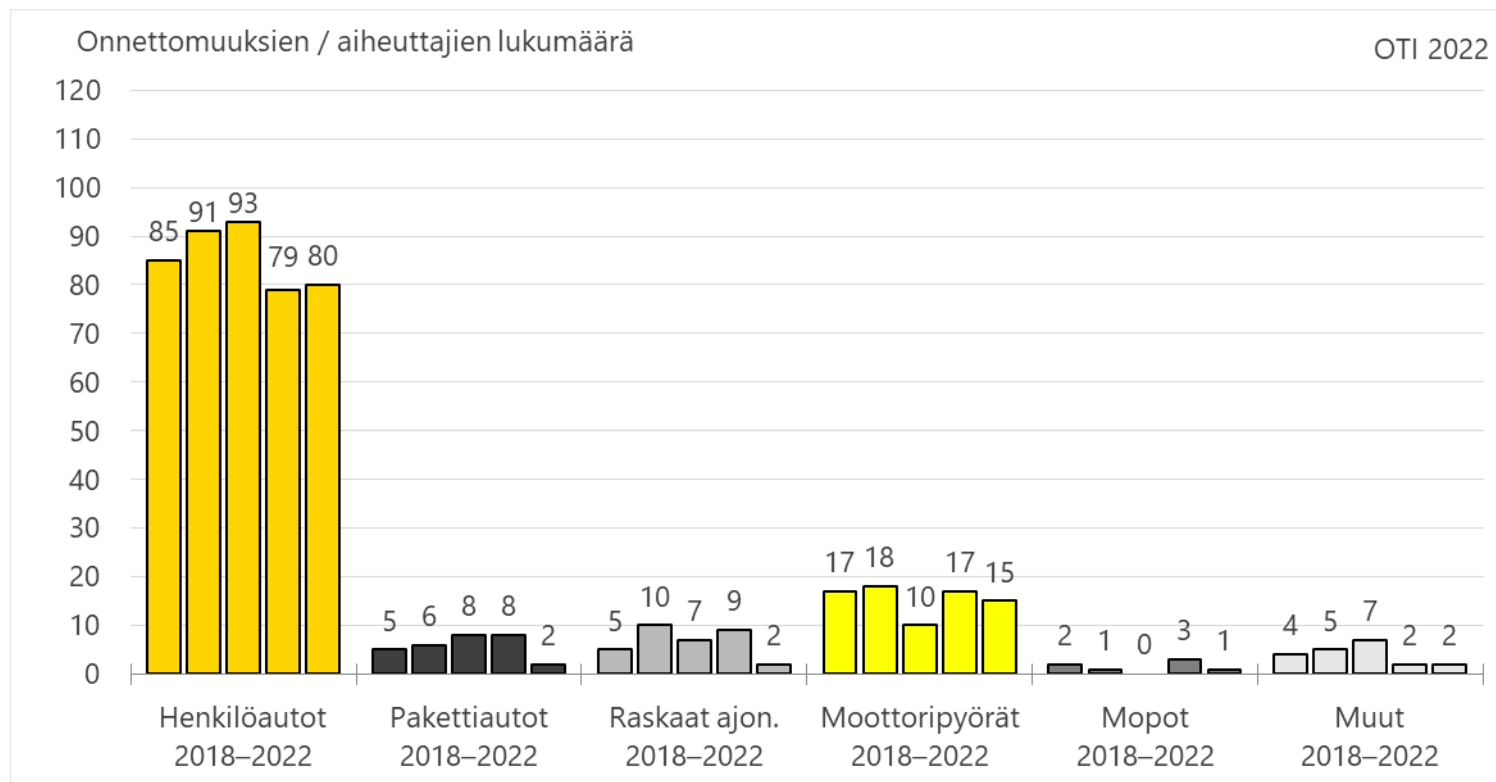




Kuvio 3. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet vuosina 2018–2022: aiheuttajakuljettajan ikä ja onnettomuustyyppi (suluissa onnettomuustyyppinumerointi, ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvo-onnettomuuksista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat.

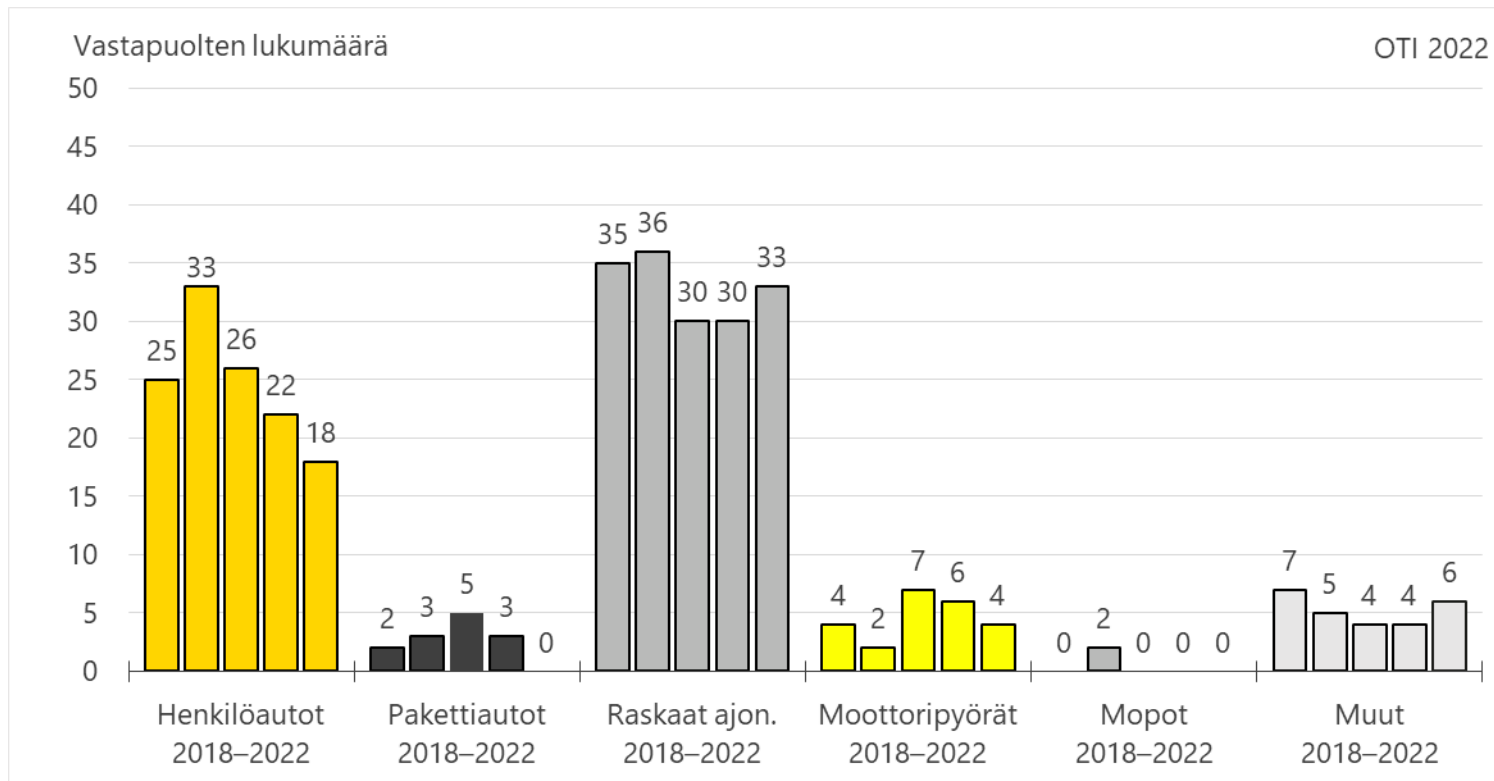
2.3 Kolme neljästä henkilöauto-onnettomuusia

Vuoden 2022 tammi–elokuun moottoriajoneuvo-onnettomuuksien määrän pientyminen selittyy pakettiautoilijoiden ja raskaan ajoneuvon kuljettajien aiheuttamien onnettomuuksien vähentymisellä: heidän aiheuttamia onnettomuuksia tapahtui yhteensä 13 vähemmän kuin vuonna 2021. Pakettiautoilijoiden ja raskaan ajoneuvon kuljettajien aiheuttamia onnettomuuksia on kuitenkin tyypillisesti vuosittain vähän, minkä vuoksi onnettomuusmääriä tarkasteltaessa on huomattava, että satunnaisvaihtelun merkitys pienissä onnettomuusmäärissä on suuri ja se saattaa heiluttaa tilastoa voimakkaasti tulevaisuudessa. Muiden ajoneuvoryhmien osalta vuoden 2022 tammi–elokuu oli onnettomuusmääriltään varsin tavanomainen.



Kuvio 4. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet tammi–elokuussa vuosina 2018–2022: aiheuttajan ajoneuvo. Aiheuttajissa ovat mukana myös yksittäisonnettomuudet (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvo-onnettomuuksista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat.

Onnettomuuksien vastapuolten näkökulmasta ajoneuvolajien jakauma oli käytännössä sama kuin edellisvuonna. Määrällisesti suurin muutos tapahtui vastapuolena olleiden henkilöautojen määrässä, joka väheni neljällä (kuvio 5).



Kuvio 5. Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet vuosina 2018–2022: yhteenajon vastapuolen laji (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvo-onnettomuuksista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat.

3 Jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneet onnettomuudet

3.1 Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksia yhtä paljon kuin vuonna 2021

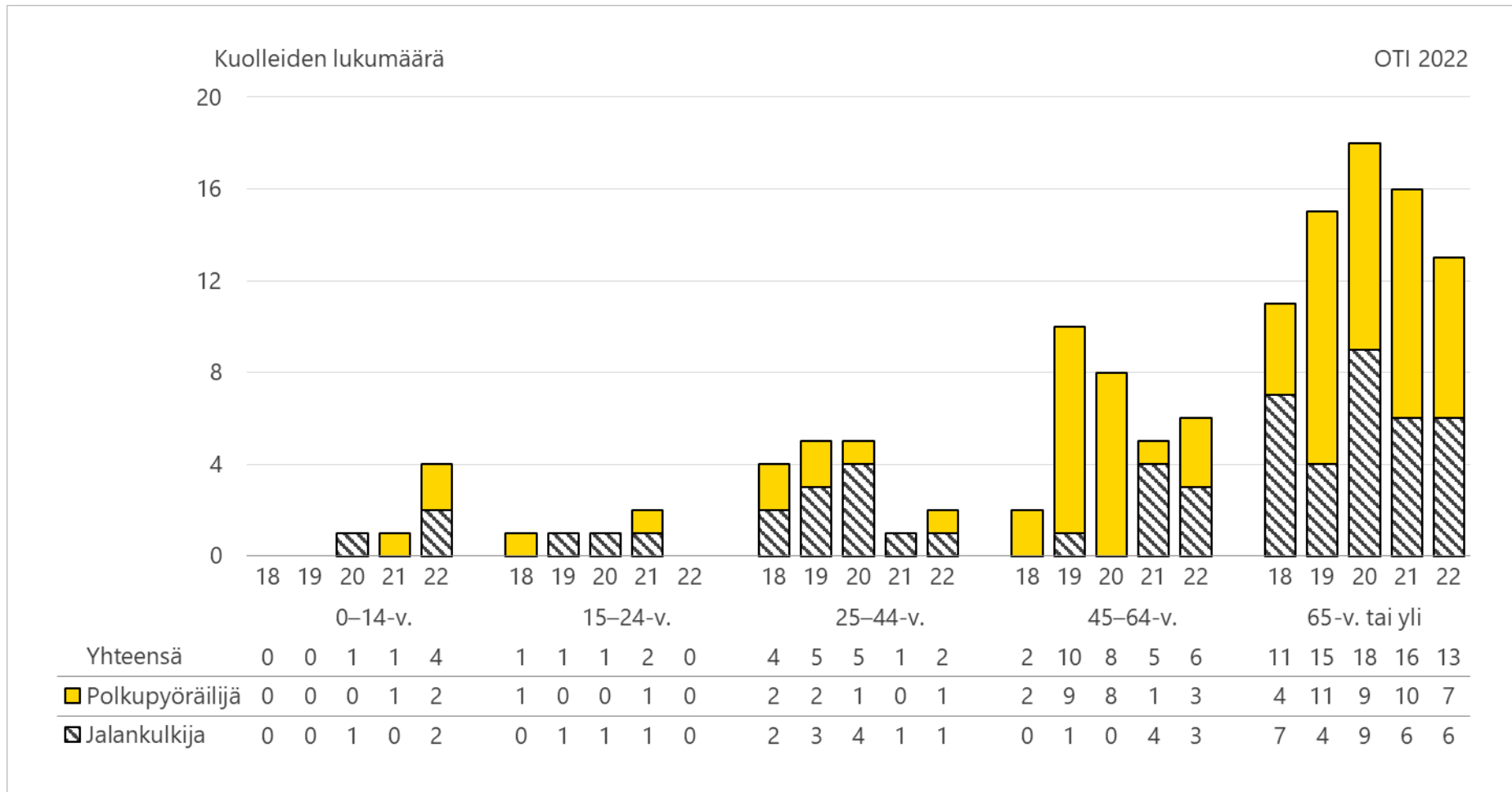
Niin jalankulku- kuin polkupyöräonnettomuuksien määrät olivat vuoden 2022 tammi–elokuussa tismalleen samat kuin edellisvuonna onnettomuuksien kokonaismäärän ollessa 25. Kesäkuukausina, kesä–elokuussa, tutkijalautakunnille tuli tutkittavaksi kaikkiaan 14 jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtanutta onnettomuutta. Näistä kaikki tapahtuivat heinä- tai elokuussa. Vuoden 2021 kesäkuukausiin nähden määrä oli kaksi enemmän.

Jalankulku- ja polkupyöräonnettomuuksissa menehtyi 12 jalankulkijaa, 12 pyöräilijää sekä yksi kevyellä sähköajoneuvolla kulkenut. (Viimeksi mainittu on laskettu mukaan polkupyöräilijöihin niin kuvioissa kuin taulukoissa.)

3.2 Jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden onnettomuuksissa korostuivat vanhimmat tienkäyttäjät

Vuoden 2022 tammi–elokuussa tapahtuneissa jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa korostuivat aiempien vuosien tapaan vanhimmat tienkäyttäjät (yli 64-vuotiaat). Heille tapahtuneita onnettomuuksia oli kolme vähemmän (13 kpl) kuin vuotta aiemmin. Iäkkäimpien liikkujien korostumista tilastoissa voidaan selittää muun muassa ikään liittyvällä kehon haurastumisella ja toimintakyvyn rajoitteilla.

Kaiken kaikkiaan eri ikäisten jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tieliikennekuolemat pysyivät viime vuosien tasolla. Myönteisenä tuloksena voidaan pitää sitä, ettei yksikään 15–24-vuotias jalankulkija tai pyöräilijä kuollut liikenteessä tammi–elokuussa. Onnettomuusmäärät ovat yleisesti niin pieniä, että pienet tilastomuutokset selittyvät satunnaisvaihtelulla. Kaiken kaikkiaan on kuitenkin huomioitava, että valtaosa loukkaantuneista jalankulkijoista ja pyöräilijöistä jää tilastoinnin ulkopuolelle, eikä kuolemien määrä kerro turvallisuustilanteesta kuin yhden puolen.



Kuvio 6. Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tutkimissa onnettomuuksissa kuolleet jalankulkijat ja polkupyöräilijät tammi–elokuussa vuosina 2018–2022: polkupyöräilijän/jalankulkijan ikä (ennakkotieto vuosilta 2021 ja 2022). Huom. Vuonna 2020 yksi moottoriajoneuvo-onnettomuuksista oli moottoripyöräilijän ja polkupyöräilijän yhteenajo, jossa molemmat osapuolet kuolivat. Vuosina 2021 ja 2022 kaikkiaan kolmessa tässä raportissa polkupyöräonnettomuudeksi tilastoidussa onnettomuudessa kuoli kevyellä sähköajoneuvolla kulkenut.

4 Yhteenveto

Vuoden 2022 tammi–elokuussa tutkittujen kuolemaan johtaneiden moottoriajoneuvo-onnettomuuksien määrä oli 102, joka on 16 vähemmän kuin edeltävänä vuonna vastaavana aikana. Yhteenajo-onnettomuuksien määrän ollessa tismalleen sama kuin vuonna 2021 johtui vähenemä täysin yksittäisonnettomuuksien pienemmästä määrästä. Yksittäisonnettomuudet vähentyivät neljänneksellä ja niiden määrä (45 kpl) oli pienin koko tutkintahistorian aikana. Onnettomuuksista yksikään ei ollut eläinonnettomuus.

Koska yksittäisonnettomuudet ovat tyypillisesti suistumisonnettomuuksia, selittää niiden määrän vähentyminen vuoden 2022 tammi–elokuun poikkeuksellista onnettomuustyyppijakaumaa: aiemmista vuosista poiketen kuluneen vuoden yleisin onnettomuustyyppi oli kohtaamisonnettomuudet. Siitä huolimatta että niin kohtaamisonnettomuuksien kuin risteävien ajosuuntien onnettomuuksien suhteellinen osuus oli aiempia vuosia suurempi, eivät näiden onnettomuustyyppien onnettomuusmäärät kuitenkaan poikenneet tavanomaisista. Suistumisonnettomuuksia oli puolestaan vähiten tarkasteluajanjaksolla (39 kpl). Suistumiset vähentyivät etenkin alemman tieverkon seutu- ja yhdysteillä.

Ikäluokittain tarkasteltuna suistumisonnettomuudet vähentyivät erityisesti 25–44- ja yli 64-vuotiaiden ikäryhmissä, mikä selittää näiden ikäryhmien edellisvuotta pienempiä kokonaisonnettomuusmääriä. Kaikkein iäkkäimpien kuljettajien aiheuttamia onnettomuuksia oli vähiten (22 kpl) sitten vuoden 2006. Ikäryhmistä eniten onnettomuudet vähenivät 45–64-vuotiaiden kuljettajien osalta onnettomuusmäärän ollessa 22, eli yhdeksän vähemmän kuin vuonna 2021 vastaavana ajanjaksona. Onnettomuusvähenemä kertyi tasaisesti kaikista onnettomuustyypeistä. Muista ikäryhmistä poiketen 21–24-vuotiaiden kuljettajien tammi–elokuu oli vuonna 2022 edellisvuotta heikompi: nuorten aikuisten aiheuttamien moottoriajoneuvo-onnettomuuksien määrä (13 kpl) oli samalla tasolla kuin 2010-luvun alussa. Nuorten aikuisten ikäryhmässä eniten kasvoi kohtaamisonnettomuuksien määrä, joka oli viisi enemmän kuin vuonna 2020. Kohtaamisonnettomuuksien suurehkon määrän lisäksi 21–24-vuotiaiden onnettomuuksissa korostuivat kesän moottoripyöraonnettomuudet, joita oli kaikkiaan neljä. Viitenä edellisvuonna nuorten aikuisten aiheuttamia moottoripyöraonnettomuuksien on tapahtunut ainoastaan kerran, vuonna 2019. Kaiken kaikkiaan on kuitenkin muistettava, että verrattain pienistä lukumääristä johtuen satunnaisvaihtelun osuus vuosittaisesta onnettomuusmäärien vaihtelusta on kohtalaisen suuri.

Satunnaisvaihtelun merkitys on suuri myös alueittain tarkasteltuna. Hyvän viime vuoden takia suurin muutos vuoden takaiseen tapahtui Etelä-Savossa, missä oli tammi–elokuussa kuusi onnettomuutta ja kahdeksan kuollutta enemmän. Onnettomuudet vähenivät eniten Jokilaaksossa, missä tapahtui viisi onnettomuutta edellisvuotta vähemmän. Alueelliset luvut on koottu liitteeseen.

Jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien näkökulmasta kulunut vuosi 2022 on ollut onnettomuuksien kokonaismäärän suhteen varsin tavanomainen, ja vuoteen 2021 nähden niin jalankulku- kuin polkupyöraonnettomuuksien määrät olivat tismalleen samat.